

Loučení, loučení, jak je to těžká věc...

Umínil jsem si, že zvládnou ukončit existenci Studijních materiálů dokonce roku 2012. Ale člověk miní a život běží jinak. Když jsem teď podruhé unikl hrobníkovi z lopaty (prý !) dostávám se k zamýšlenému cíli se zpožděním.

Slíbil jsem si, že tento Doslov ke konci vydávání Studijních materiálů nebude ani mnohomluvný, ani nadmíru patetický. Mělo by stačit jen několik základních údajů z historie SM, později SMD a na konec SMS. Prvý studijní materiál v podobě průklepů textu se objevil 7.8.1973. Z očekávané spolupráce zakladatelů (dr Hadamová, dr Kočí, dr Plesník) sešlo, zůstal jsem prakticky sám. Po prvé stovce SM se mi hrud' dmula pýchou a nadšením, po pětistovce jsem přání MUDr. Péčiho o uveřejnění 1.000 SM považoval za rozkošnou nadsázku, která se nemůže uskutečnit. Po 1311. čísle SM došlo ke změně jejich názvu. Příčina byla prostá, po mém odchodu z KHS do důchodu nemohly být materiály vydávány pod hlavičkou protiepidemického odboru KHS a jejich název se změnil na Studijní materiály důchodce - SMD. Zpřístupnění počítačů umožnilo přejít od pracného a nákladného způsobu rozšiřování SM tiskem a poštou k jejich uveřejňování na webových stránkách KHS Ostrava a Slovenské epidemiologické asociace. Oběma organizacím patří veliký dík všech nyní již anonymních čtenářů, včetně mého. Dříve byly SM posílány jen vybraným čtenářům, kteří splnili „krvavé podmínky“ jejich dodávání. Především šlo o zaslání odpovědí na utajené testy zařazované do textu SM, později aspoň částečná úhrada poštovního. Vždy mne potěšilo když jsem se dozvěděl, že SM si „potají“ kopírují i jiní čtenáři. A dnes už docela závidím těm, kteří si snad uchovali kompletní sbírku SM, protože moje sbírka v archivu KHS byla při velké povodni zničena. Ale zdá se mi velice nepravděpodobné, že by někdo schraňoval všechna čísla SM. Během čtyřiceti let jsem napsal 1311 čísel SM, 213 čísel SMD a 155 čísel Studijních materiálů- speciálů (SMS). Poslední rok ve kterém jste se setkávali s těmito Studijními materiály byl rok 2012. Možná se najde jiný pokračovatel, možná, že ho už ani není zapotřebí...

Kdysi jsem napsal: „**Bonum principium facit bonum finem**“. Čili „Dobrý začátek vede k dobrému konci“. Ukazuje se, že toto staré moudro pořád platí. Na stará kolena, po téměř čtyřicetileté historii SM, jsem se dověděl o zájmu Národní lékařské knihovny převzít pokud možno všechna vydaná čísla SM do archivu a zpřístupnit je všem zájemcům. Díky MUDr. Janu Hoftovi z Opavy a MUDr. Anežce Galetkové z Bruntálu se podařilo získat i ta nejstarší čísla SM, která jsem doplnil materiály, které mám v elektronické podobě uloženy na disketách. Je s tím hodně práce, děkuji všem, kteří mi pomáhali. Starší SM mají podle mne víc než historickou cenu. Je v nich sice zachycen vývoj poznatků o infekcích, o epidemiologických opatřeních, ale hlavně velký kus práce epidemiologů, infekcionistů a pediatrů, kteří se podíleli na zvládnutí vysokého výskytu infekcí, dnes u nás už téměř exotických. Nemám však možnost nějak odměnit věrné čtenáře, kteří soustavně a dlouhodobě sledovali SM. K vydání jubilejního tisícího SM jsme jim poslali aspoň Diplom, dnes při šíření SM internetem ani všechny čtenáře neznám.

Vím, že pouhé poděkování je zejména v současnosti mizivě málo. Přesto prosím všechny, kteří se na zpracování a vydávání SM, SMD a SMS podíleli, aby přijali mé upřímné poděkování. Rád bych za všechny jmenovitě uvedl aspoň obětavou a pečlivou knihovnici KHS, dnes ZÚ Ostrava, paní Martinu Džambovou. Jí vděčíme za pravidelný přísun odborné literatury, opatřování separátů a kopií, ale i za vlídné pochopení potřeb (pracovních !) autora těchto řádků. Dovoluji si citovat z již jednou uveřejněného Doslovu k tisícovce SM:

„Především však děkuji Vám, MILÍ ČTENÁŘI, neboť Váš zájem o SM byl největší motivací k jejich psaní, Vy jste mně podpořili v těžkých chvílích, které padnou na každého a vy jste v odpovědích na testy a dopisech psali povzbuzující a moudré věty, které mne obohacovaly a těšily. Psal jsem SM pro Vás a psal jsem je rád. Bylo pro mne potěšením, že i po rozpadu ČSR byl zájem o SM mezi slovenskými epidemiology značný. Našel jsem mezi nimi mnoho dobrých přátel a vynikajících odborníků.“

Doba mého redaktorského působení skončila. Zůstává mnoho zajímavého, nepoznaného, podněcujícího. Vysněné dvoutisícovky SM se nedočkáte, ale takový je život: v nejlepším je třeba přestat. Těší mne pomyšlení, že snad aspoň někomu poskytly SM potřebnou informaci, radu či zábavu. Nejen vědou živ je člověk. "Lidé čtete SaMi !". Neřekl to už Fučík ?

Rád bych aspoň touto cestou poděkoval všem, kteří si všimli doby mého přežívání a vyjevili svůj názor na moji existenci a práci. Vážím si cenných a jistě na vlastním preparátu odzkoušených rad a doporučení, jak uchovat, ba dokonce stupňovat, „životní sílu a mízu“. Na Vaše slova, které lze si vykládat jako chválu, odpovídám jen „**Domine non sum dignus...**“. Vždy když se poněkud rozneslo, že SM končí, dostával jsem řadu žádostí o pokračování. Z řady důvodů je to však definitivní konec SM.

V závěru chci ještě vzpomenout několik Vašich připomínek. Byly milé a pestré. Od "Srdečných pozdravů z kraje burčáku" (ne, ne, burčák nebyl k zásilce přiložen, netřeba mi závidět), až třeba po "Dá-li se věřit na působení pozitivní telepatie a na dálkový přenos energie, tak jste ji právě dostal, samozřejmě v krásném a speciálně pro Vás zabaleném balíčku". Opravdu to funguje kdykoliv toto přání znovu pročítám. Byly tam i poněkud záhadné poznámky jako "Omlouvám se za ty skvrny. Vůbec nechápu, jak se tam dostaly". Přitom žádné skvrny, od krve, slin či jiných biologických tekutin, jsem ani při prohlídce pod fluorescenční lampou nenašel. Přímou ze srdce mi mluví autor výroku: "Abychom pokud možno zdraví byli a ještě nás to dlouho bavilo !" Copak je vůbec možné lepší přání pro nás pro všechny ?! A pamatujte: "**Tantum possumus, quantum scimus**" (Můžeme tolik, kolik známe).

Ze všeho nejtěžší bývá vždy konec, jen stěží nacházím vhodná slova. Přeji všem čtenářům SM, aby se i dalších letech mohli těšit z úspěchů v životě pracovním, rodinném, případně i milostném, jak to komu nejlépe vyhovuje. Říká se, že žádný učený z nebe nespadl.. Ať tedy všichni ostávají v nebi učenosti ! Ať Vám ještě dlouho vydrží zdraví, pracovní elán a chuť ke stálému vzdělávání se. Ve stáří by prý měl přijít rozum. Někdy se však stává, že stáří přijde samo. A myslíte-li si proč studovat, stejně to zase zapomenou, pak vězte, že nejšťastnější jsou sklerotici, kteří mají a znají vše, nač si vzpomenou.

Netroufám si po vzoru Ovidia napsat „Iam quae opus exegi quod nec Iovis ira...“. Končím zlatou moudrostí „Život je rovnice s několika neznámými při zadání, ale vždy se stejným výsledkem“. **Vale amici**

Váš epidemiolog a redaktor Studijních materiálů v. v.

MUDr. Vladimír Plesník

(V SMS155a najdete **Seznam** všech SMS, v SMS155b pak **Rejstřík** hesel k SMS)